

BU SABAHKİ HABERLER

Alman ordusu işgal altında olmıyan Fransaya yürüme emrini mi aldı?

Londra, 11 (A.A.) — Almanların kontrolü altında bulunan Paris radyosu, Hitler'in Alman ordusuna işgal altında bulunmıyan Fransa arazisine yürümesi için emir verdiğini bildirmiştir.

Amerikan başkomutanı: "Fransız mukavemeti sona eriyor,, diyor

Kazablanka şehri teslim oldu, bu sulardaki Fransız filosu muharebeden vazgeçti
Almanlar Darlanın ihanetinden bahsediyorlar

Londra, 11 (A.A.) — Vichy'den bildirildiğine göre Kazablanka'daki Fransız donanması muharebeyi tatil etmiştir. Halen yanmakta olan Jean Bart zirhlisi dün bir isabet daha almıştır. Diğer bir Fransız kruvazörüne de bir isabet kaydedilmiştir. Amerikan hava kuvvetleri kara harekâtını desteklemişlerdir.

Fransızlar, Agadir ile Mogadira asker çıkarıldığı hakkındaki haberleri tekdiz etmektedirler.

Tunusa karşı hareket yok
Berne, 11 (A.A.) — Fransadan alınan haberlere göre, Tunusa karşı hiçbir hareket olmamıştır.

Dünkü vaziyet

Londra 10 (A.A.) — Birleşik Amerika kuvvetleri iki yoldan ve iki istikametten süratle Tunusa doğru ilerlemektedir. Motörlü alayların daha şimdiden Tunus hududunu geçtikleri sanılıyor.

Amerikan kıt'aları Tunus hududundan ancak 100 kilometre mesafede bulunan Filipvile çıkarılmışlardır.

Mareşal Petain başkomandan Vichy 10 (A.A.) — Petain aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Fransa mareşal ve devlet reisi sıfatıyla şu kararı verdim: Amiral Darlanın gayubeti esnasında bugünden itibaren kara, deniz ve hava kuvvetlerinin başkomandanlığını üstüme alıyorum. Şimdiki halde verilecek tek bir emrim vardır: Herkes vazifesi disiplin dairesinde, intizam ve sükunetle yapsın."

[Devamı 3 üncü sayfada]

Mısırdaki Alman ordusu takviye kuvveti aldı

Vaşington, 11 (A.A.) — İngiliz kuvvetleri, Mihver kuvvetlerini Libya hududu istikametinde sürmekte idirler.

Doğudan ve batıdan gelmekte olan müttefik kuvvetleri arasındaki mesafe günden güne azalmaktadır. Kısaç hareketi muntazam bir surette gelişmektedir.

Almanlar takviye kuvvetleri aldılar
Berne, 11 (A.A.) — Libya cephesinde geri çekilmekte olan Rommel kuvvetlerine takviye kıt'aları gönderildiği ve bu kıt'aların cepheye vardıkları söylenmektedir.

İngiliz kumandanlarını taltif
Londra, 11 (A.A.) — Kral,

Ortaşarktaki İngiliz kuvvetleri başkomandanı General Alexander ile 8 inci ordu kumandanı General Montgomery'yi Hamam nişanının birinci ve ikinci rütbeyle taltif etmiştir. Montgomery ayrıca tümgenerallığa terfi ettirilmiştir.

SON DAKİKA

Almanlar Korsika adasında

Paris, 11 (Radyo) — Haber alındığına göre Alman askerleri Korsika adasına çıkmışlardır.

Ebedî Şefin ölmez hatırası dün bütün yurdda taziz olundu

Ankara, 10 — Ebedî Şefin ölümünün 4 üncü yıldönümü dolayısıyla bugün yurdda derin bir yas havası içinde ihtifaller yapılmıştır.

Millî Şef Atatürkün huzurlarında tazim vakfesinde bulunmak üzere saat tam 9 da muvakkat kabrin bulunduğu Etnografya müzesine gelmişler, Meclis Reisi, Başvekil, Mareşal, Heyeti Vekile ve Parti idare heyeti azaları tarafından karşılanmışlardır. 9,05 de hep beraber içeri girilmiş, Ebedî Şefin huzurunda eğilmiştir.

10 da en kıdemli elçi sıfatıyla Polonya elçisi kabre muhteşem bir çelenk koymuştur. Saat 10,30 da Mihver

devletleri elçileri müzeye gelerek Atanın huzurunda eğilmişlerdir. Von Papan çelengi koyarken şu hitabede bulunmuştur:

"— Büyük devlet adamı Atatürkün silinmez hatırasını taziz için, Mihver devletleri ve onların dostları namına bu çelengi koymakla şeref duyuyorum."

İstanbulda
Cumhuriyetimizin banisi, essiz kahraman ve Ebedî Şef Atatürkün ölümünün dördüncü yıldönümü münasebetiyle bugün memleketin her tarafında ve bu arada şehrimizde büyük ihtifaller yapılmış, Atamızın ölmez hatıra (Devamı 2 inci sayfada)

Başvekilin nutku Varlık Vergisi ihdas ediliyor

Hükümet tedavüldeki parayı azaltmak ve memleket müdafaası ihtiyaçlarımıza karşılık bulmak için tüccarlar, emlak ve akar sahipleriyle büyük çiftçilerden vergi almıya karar verdi

Başvekil: "En sert tedbirlere baş vurmaktan aslâ çekinmiyeceğiz ve dar, sabit gelirli vatandaşları aslâ sıkıntıya düşürmiyeceğiz,, dedi

Başvekil Şükrü Saracoğlu, bu sabah saat 10 da Büyük Millet Meclisi huzurunda, alaka ile beklenen nutkunu söylemiştir. Alkışlar arasında kürsüye gelen Saracoğlu, memleketin umumî iktisadî manzarasına temasta sözlerine başlamış, her sabah yatağından kalkın her vatandaşın, eşi ile, dostu ile konuşarak, gazeteleri okuyarak, yeni flat artışı karşısında: "Nereye gidiyoruz." dediğini, bir kısım halkın hükümetin hiçbir şey yapmadığını ve seyirci kaldığını görerek, vaziyetin ne olacağını sorduğunu söylemiş, hükümetin parti programına ne kadar bağlı kaldığını tebarüz ettirmiş, işe başlamak memleketin en büyük mahsulü olan hububat fiatlarının artışı karşısında aldığı tedbirleri ve bu artışı yaratan amilleri sıraladıktan sonra demiştir ki:

"Bugün memleketimiz muharib devletlerle çevrili bir vaziyettedir. İşlerimizde ve kararlarımızda bu vaziyeti gözden kaçırsak vereceğimiz hüküm ve alacağımız tedbirlerde büyük hatalara düşeriz. 4 üncü yılını yaşıyan harb, yaşlandıça fenalıklarını ölçsüz surette artmaktadır."

Saracoğlu, her memleketin bugün harb tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu hatırlatmış ve katlandığımız mahrumiyetlerin başka memleketlere nazaran çok az olduğunu tebarüz ettirmiştir. Memleketi ithal edilmiş malların bolluğu dolayısıyla, harbin ilk senesinde mühim sıkıntı çekilmediğini anlatan Başvekil, ikinci yılda mal ithalinin güçleşmesi, memleket çocuklarının silah altına alınması dolayısıyla azalan istihsalle beraber fiatların arttığını, ihtikârın ayaklanma başladığını, bunun üzerine Refik Saydam hükümetinin kararlar almak mecburiyetini duyduğunu söylemiştir. Saracoğlu bu sırada: "Acaba bu kararlar veya hiç değilse bu kararlardan bazıları alınmamış olsaydı, daha iyi olmaz mıydı?" denilmeğe aradan çok geçmeden hüküm verilmeğe başlanıldığını "bu kararlar alınmasaydı daha iyi olurdu" kanaatinin belirliğini, bu cereyan ve kanaatinin canlandığı günlerde iktidar mevkiine gelen Saracoğlu hükümetinin bu sıkı kararları ihtilâ ettiğini, tabiki daha kolay yeni kararlar aldığı anlatarak pamuk, yün, yapağı, pancar ve saire gibi tek alıcısı hükümet olan maddeler hakkındaki kararları sıralamış, alınan yeni tedbirleri ve köylünün % 25 borçlandırılması kararını izah etmiştir.

Saracoğlu, alınan kararların adil ve tatbik kabiliyeti olmasına çalışıldığını, bu kararlarla, müstahsil, müstehlik unsurlardan terekük eden vatandaşlar arasında adilane taksim esas tutulduğunu söylemiştir. Başvekil bu arada eskiden köylü hakkındaki çıkan yazılardan, köylüye yakınlık gösterilir, refalı arzulan, bugün fazla kazanmasından dolayı, köylünün sevincine iştirak eden yazılar çıkmadığına işaret etmiştir.

Başvekil, daha ziyade hububat, tereyağ, et gibi gıda maddelerinde görülen fiat artışlarına temasta demiştir ki:

"Fakat, maalesef fiatlar makul bir hadde tutunamadı, bas döndürücü bir süratle aldı,

yürüdü. Milyonlarca şehirliyi ızdırab uçurumuna doğru sürüklemeye başladı."

Saracoğlu, bunun mes'uliyetini yalnız köylüye yüklemenin doğru olmayacağı, hububatın % 25 nin iyi sayılan fiatlarla toplanmasına karar verildiği günlerde, şehirlerimizin hububat ihtiyaçlarının günü gününe hatta saati saatine temin edildiğini, stokların tükenmiş bulunduğunu, toplanan % 25 in ambarlara girmesini temin için bir müddet hububat alışverişin yasak edildiğini anlatmış ve ordu ile kara günlerimiz için ayrılan stokların yaz ortasında erimeğe başladığını, stokları eritemek için tanzim satışları çaresi düşünüldüğünü, fakat belediyelerin hububat tedariki için buğday ambarı sayılan yerlere hücumlarla fiatların arttığını, bu artışın diğer gıda maddelerine de sirayet ettiğini anlatmış ve: "Belediyelerin bu işi yapamayacaklarını önden görmedik!" demiş ve ilâve etmiştir:

"Başka memleketlerde göbeğini sayabilene asil derler. Bizim milletimiz böyle bir asalet tanımadı. Bizim asaletimiz ruhi asalettir, yaptığımız işlerin eksikliklerini açık yüreklilikle ortaya dökülmesini emreder."

Başvekil, bugünkü vaziyette hükümetin mes'uliyeti bulunduğunu, bu ızdırabın başında, bunu söyleyebilmeğe haz duymadığını söylemiş, gıda maddeleri fiatlarındaki artışın istihsalî teşvik etmesine işaret eder, köylünün büyük gayretle ekim faaliyetine başladığını, hükümetin 30 bin ton tohumluk dağıttığını, bu yıl istihsalin yüzde yüz fazla olacağı kanaatinde bulunduğunu söylemiştir.

Başvekil bundan sonra demiştir ki:

Harb yıllarının vatan çocuklarından beklediği fedakârlığı en iyi anlayıp çok iyi çalışanlar olduğu gibi fena çalışanlar da vardır. İyi çalışanları mükâfatlandırmak ve fenalarını cezalandırmak için daha diktahtlı olacağız.

Gıda maddelerinin alıp yürütmesi sabit ve dar gelirli geçinen milyonlarca vatandaş ızdırab içinde bî rakomdur.

Hükümet bütün diktatini bu muztarlık kütle etrafında toplamak lüzumunu duvmuştur. Biz haftalarca "İzmirde çalışmaya mecbur eden mevzuu herkesi isal eden pahalılık, bilhassa gıda maddelerinde fiat yükselişi idi."

Posta ve telraf. İren, kumas, nakli vesaire gibi devlet idaresinde ve manulatinde ucuzluk diğer yerli ithalât mallarına fiatlarına bir tezad teşkil ediyordu. Burada bir sual hatırmıza geldi: "Devlet fiatlarını umumî fiatlara intibak ettirmek için ne yapacağız?"

na göre tanzim ettikleri, bütün yükün dar ve sabit gelirli vatandaşlara yüklendiğini, hükümetin bunları bu pahalılık yükünden kurtarmak lâzımdır, karar ve kanaatine bir kere daha vardığını ve esaslı tetkiklerden sonra muhtelif şehirlerdeki nüfus vaziyetinin esaslı tetkik edildiğini ve neticede 400 bini küçük, 600 bini orta, 600 bini büyük şehirde olmak üzere 1,5 milyon kişinin yardımına muhtaç olduğunu tesbit edildiğini, bunların defterlere geçirilmekte bulunduğunu ve bu vatandaşlara nasıl ve ne kadar yardım edileceğinin de araştırıldığını ve neticede şu esasların tesbit olunduğunu söylemiştir:

- 1 — Elbiselik kumaş ve ayakkabı.
- 2 — Hububat
- 3 — Bulgur
- 4 — Piring.
- 5 — Yağ.
- 6 — Şeker.
- 7 — Kumaş.
- 8 — Kömür
- 9 — Varlık vergisi.

Başvekil umumî ve mülbak bütçelerden 140 liraya kadar maaş alanların kendilerine ve karlılarına parastız birer elbiselik kumaş, bu maaşın yüksek alanlara da yalnız birer elbiselik kumaş verileceğini maaş 75 liradan az olanlara da birer çift ayakkabının parastız verileceğini, bunların süratle hazırlanmakta olduğunu, tevzi ve taksim için talimatların yapıldığını, bu taksimde İzmir, İstanbul, Ankara gibi şehirlerin tevziin sonuna bırakıldığını söylemiştir.

Saracoğlu sözlerine devamla Baharın son ve yazın ilk günlerinde hububat bakımından sıkıntı içinde bulunduğumuzu, önümüzdeki yıl aynı sıkıntılara düşmemek üzere bir taraftan İngiliz ve Amerikalılardan hububat istenildiğini, harçtan tedarik edilecek hububat için nakil vasıtası teminine çalışıldığını, köylüden % 25 alındığını söylemiş, İngiliz ve Amerikalıların 15 bin ton buğday getirmeyi teahhüt ettiklerini, İngilizlerin 7800 ton arpa vadettiklerini bunun yarısından fazlasının teslim edildiğini, Amerikalıların 6000 ton buğdayı iare kanununa tevkihan Amerikalı emrimize hazır bulundurduğunu, bir vapurumuzun bugünlerde bunu almağa gideceğini ilâve etmiştir.

Şükrü Saracoğlu nakil vasıtaları tedariki için her tarafa ve her memlekette faaliyete geçildiğini, fakat bunlardan ekserisinin müsbet bir şekilde neticede nemediğini söylemiş, köylüden borçlandırma ile ancak 600 bin ton hububat temin edilebildiğini söylemiş, İstanbul, İzmir, Ankara, Zonguldak şehirlerinin ekme ihtiyacı hakkında verilen kararları izah etmiş ve şunları söylemiştir:

"Önümüzdeki sene şayed istihsalde mükülât olur, haricin buğdayı vardımı devam etmez. yeni ihtiyaçlarla karşılaşırız en sert tedbirlere baş vurmaktan asla çekinmiyeceğiz ve her halde 1,5 milyon dar ve sabit gelirli vatandaş asla sıkıntıya düşürmiyeceğiz."

Şükrü Saracoğlu bundan sonra dar ve sabit gelirli vatandaşlara [Devamı 3 üncü sayfada]

Millî Şef

Dört yıl önce bugün Cümhurreisi seçilmişti

Dört yıl önce bugün İnönü kahramanı ve Lozanın muzafer diplomatı İsmet İnönü Türk milletinin Millî Şefi olarak Cümhurreisi seçilmişti.

Türk devletinin banisi eşsiz kahraman Atatürk'ün ölümüle sonsuz bir acıya düşen Türk milleti yüksek sezgi vasfı ile kendine en layık başla seçmekle yüksek kabil'yetini bir kere daha isbat etmiş bulunuyordu. Dört senedenberi bütün dünyayı kasıp kavuran harb âfetine rağmen Türk ordusunun her zamankinden daha kuvvetli, Türk milletinin her zamankinden daha güçlü ve Türk vatanının dünya yangınından masun kalışı onun yüksek sevk ve idaresinin bir eseridir. Aziz Millî Şefimize Türk milletinin başında olarak uzun, sıhhatli, mes'ud ömürler dileriz.

Hergün

Muharebenin bir Perdesi kapanmıştır, İkinci perdesi Açılmak üzere

Ekrem Uşaklıgil

Akdenizi bir göl, Karadenizi de onun tamamlayıcısı farzedelim.

Avrupaya baştanbaşa hakim olan Mihver sulha nasıl varılabileceğini tayin edemeyince kısa bir program yaptı:

«Yukarıda Baltık gölünde, aşağıda Akdeniz ve Karadeniz gölüne dayanarak Avrupa müstahkem bir kale haline getirdikten sonra bu kalenin Okyanusa açılan penceresinden Anglo-Sakson âleminin ne yapacağını gözetliyerek yaşamaya çalışmak...»

«Biz bolşevik tehlikesini ortadan kaldırdık. Sonra Avrupa'yı tanzim etmeye balacağız, harbin nasıl bitireceğini düşünmek İngilizlere düşer.»

Bu fikri ifade etmiş olan Almanya propaganda nazırı Gobels'tir.

Düşünce doğru, program sadeydi, şu kadar var ki Almanyanın üç yıl iki ay zarfında sarf ettiği inanılmaz gayretlere, gösterdiği eşsiz kahramanlıklara, kazandığı ölçsüz muvafakiyetlere rağmen fikirde, programda tatbik sahasına konulabilmekten uzak kalmıştır. Sovyet Rusya elân dinc görünmektedir. Akdeniz ile Karadeniz ise Mihverin emrine bağlı birer göl haline getirilememiştir. Bunun başlıca sebebi bir irade kuvvetinin karşılığı olmasıdır.

İngilterenin muharebeye girişirken bilhassa iki kuvvete güvenmiş olduğu söylenebilir:

Bu kuvvetlerden birincisi Fransız ve Polonya orduları, ikincisi de Ablukayı.

Polonya ve Fransız orduları yekdiğeri arkasından yıkılınca İngiltere onların yerine küçük devletleri koyarak zaman kazanmaya çalıştı. Sonra Almanyanın Rusyaya saldırması olmasından istifade etti ve gene Ablukanın fayda vermesini bekledi. Fakat çabuk anladı ki 939 harbi 918 harbi değildir ve Abluka silâhi o vakitten bu vakte kuvvetinden çok kaybetmiştir. Gültüğe daha zavıf düşecektir. Zira Avrupadan başka Rusyanın da en zengin topraklarına el koymuş olan Almanya yalnız bu geniş kıt'asına bütün kaynaklarından istifade etmekle kalmıyor, aynı zamanda mütehasis ameliğini de çalıştırıyor, kaç defa açtıktan açığa söylemiş:

«Anglo-Sakson âleminin 200, 220 milyon çalışır kolu mu var. Avrupanın çalışır kolu bir misli fazladır, demiyordur. Ona göre çalışmaya koyulmuştur. Zaman âmilini kendi lehine kullanmaya, düşmana kendi silâhile karşı koymaya çalışmaktadır. Aç ta değildir, bilâki halk tayınlarını gün geçtikçe artırmaktadır.»

Bu vaziyette taarruza geçmek sırası, zaruretli Anglo-Sakson âleminin.

Almanlar bu taarruzu garbdan beklediler, fakat Anglo-Sakson âlemi saldırıyı mukavemet göreceği yerde değil, arkadan yardım bulacağı sahada yaptı ve o kadar iyi hazırlanarak o kadar çabuk yaptı ki Mihver âleminin

[Devamı 4 üncü sayfada]

Tarihî tetrikamız: 5

AKİLE HANIM ve SULTAN "GENÇ," OSMAN

Şeyhislâmın konağında bir sezinti mi olmuştu? Böyle ise?.. Akile a. nazetimi idi. Güzel başını dayayıp naz edecek kimsesi yoktu: Yareli yüreğini azarla dağılayıp incitmecekler miydi? «Hotin» seferi dönüşünde, topu birkaç ay evvel, onu yeşil perdeli mahfesi içinde nasıl görmüştü? Ah o İstanbulda üç gün üç gece süren şevketli padişahın cenk dönü-

RESİMLİ MAKALE

Amerikada umami bir iş felsefesi vardır:

«Bir adam hakiki yolunu bu'ancıya kadar muhit değiştirebilir, ve değiştirmelidir derler, ve bu nazariyeyi filiyata geçirerek bir kanun halinde görürler. Fakat muhit değiştirmeyi hiç bir zaman meslek ve ihtisas değiştirmek manasına almazlar.»

Bizde değişen işe muhit değil, meslek ve san'attır.

Öylelerini görürüz ki bütün tahakkimlerini bir mesleği veya san'ati öğrenmek için yapmışlar, en kıymetli zamanlarını o, uğurda sarfetmişler, fakat sonra bilgileri ile hiç ilgili olmayan bir işe girmişlerdir. Muvaffak olup olmamanın muhtelif sırlarından biri de budur.

Şehir Haberleri

İstanbulda dünkü ihtifaller

11 Kasım (2)

(Baş tarafı 1 inci sayfada) sı taziz olunmuştur. İstanbul bu acı ve yaslı günde derin bir sesizliğe gömülmüş, bütün resmi ve hususi binalarda bayraklar yarıya indirilmiştir.

Toplantılar

Sabahın saat 8,30 undan itibaren Halkevleri, Üniversite ve okullarda ihtifal toplantılarına başlanmıştır.

Eminönü Halkevinde

Eminönü Halkevindeki ihtifal de vali ve belediye reisi Lütfi Kırdar, vali muavini Ahmed Kinik, belediye reis muavini Rifat, parti ileri gelenlerle Basın Birliği azaları ve birçok zevat hazır bulunmuşlardır. Toplantı; Eminönü parti kaza idare heyeti reisi avukat Atif Ödül açmış ve hazır bulunanları ihtiram sükkütuna davet etmiştir. Tam, saat 9,05 de Ebedî Şefin aramızdan ayrıldığı bu dakikada aziz hatıra hürmeten derin bir huşu ve saygı içerisinde beş dakika ayakta sükküt edilmiştir.

Bu ihtiram vazifesinden sonra Dr. operatör M. Kemal Öke bir hitabe irad etmiştir.

M. Kemal Öke, büyük Atamızın hatırasını taziz ettikten sonra demiştir ki:

«O, bizim sadece harb meydanlarında kumandanlık etmiş bir kahramanımız değil, mazi siyasetinin ağır darbelerile hırpalanmış, en nihayet parçalanmış parçalanmış matemli bir hayat yaşamağa mahkûm koca bir milletin kurtarıcısı, mes'ud milli inkılâbın kahramanı idi.»

Atamızın hayatını ölüm yatağında da takib ettim. Atatürk hastalık ıztrabları altında inlerken de daima milleti düşünüyordu. Hattâ milletle epey zaman dır temasının kesilmesinden pek müteessir olduğunu ve cümhuriyetin 16 ncı yıldönümünde millete ve orduya mutlaka hitab etmek istediğini söylerken o vakte kada riylececeğini zan ve tahmin ediyordu.

Halbuki o geceyi çok dalgın geçirdi ve en nihayet on bir gün sonra tabiatın insafsız kuvveti onu bizden aldı.»

M. Kemal Öke, müteakiben, Halkevi sahnesinin ortasında yanan mesaleler arasına konmuş o-

lan Atatürkün büstüne doğru dönerek aziz Şefin manevi varlığına hitab etmiş:

«Atam.. Müsterih ol. de - miştir. Artık bugün milli inkılâbın bu suurlu temelleri üzerine kurulmuş olan Türk devleti fanî şahıslarla yaşayan, onlarla birlikte ölen çürük, çalız bir varlık değil, bizzat milletin bütünlük ve birlik ruhundan kopan ve onun hakimiyyetine dayanan bir realitedir.»

M. Kemal Ökeden sonra Şehir Meclisi azasından Meliha Avni Milli Şef İsmet İnönünün beyannamesini okumuştur.

Bu suretle ihtifal sona ermiş, Halkevinde hazır bulunanlar balkonda istirahatle toplu bir halde Sarayburnu parkına gitmişlerdir. Burada Atatürkün heykellerine birlikte getirilen çelenkler konmuştur.

Beyoğlu Halkevinde

İhtifale Ev reisi Ekrem Turun kısa bir hitabesile başlamış ve bundan sonra 5 dakika ihtiram sükkütu yapılmıştır. Müteakiben Recai Okandan, Atatürkün hayati hizmet ve millet için yaptığı hizmet ve kahramanlıklar hakkında bir konferans vermiş, bunu Evin temsil kolundan bir gençin okuduğu İsmet İnönünün beyannamesi takib etmiştir. Bu suretle Halkevindeki merasim nihayet bulunmuş ve topluca Taksim meydanına gidilerek abideye çelenk konulmuştur.

Üsküdar Halkevinde

Üsküdar Halkevindeki merasim de heyecanlı olmuştur. Evvelâ Evin güzel san'atlar subesi reisi Eved Güresin Atatürkün şahsiyetini tebarüz ettiren bir

hitabede bulunmuş ve müteakiben İhsan Tezer İnönünün beyan namesini okumuştur.

Diğer bütün Halkevlerinde ve halk odalarında aynı şekilde toplantılar yapılmış, Atatürkün hayati, yaptığı büyük işler anlatılmış, onun aziz hatırası taziz olunmuştur.

Eğlence yerleri kapandı

Millî matem günü münasebeti le dün eğlence yerleri faaliyetlerini tatil etmiş, sinemalarda yalnız Atatürkün hayatı ve cenaze törenine aid filmler gösterilmiştir.

Üniversitedeki merasim

Üniversitede bütün profesör, ve talebinin iştirakile yapılan ihtifale tam saat 9,5 geçte rektör profesör Cemil Bilselin kısa ve veciz bir hitabesile başlanmıştır. Rektör hitabesini müteakib Üniversite merkez binası holünde toplanan on binlerce genci Ulu Atamızın hatırasına hürmeten 5 dakika ihtiram vakfesine davet etmiştir.

İhtiram vazifesini müteakib profesör doktor Yavuz Abadan Atatürkün hayat ve faaliyetlerini tebarüz ettiren bir hitabede bulunmuştur.

Profesör Yavuz Abadan hitabesinin sonunda demiştir ki:

«Yeni dünya kıyametinin fırtınalı sarsıntılarında milli varlığımızı, sosyal yapıyı, barış düzenimizi koruma ve yarın daha kuvvetli olarak çıkarak azimni belirlen ikinci bir milli savası havası içinde yaşadığımız bugünde Atatürk devrinden ve hayatta olduğundan daha ziyade aramızdadır.»

Profesör doktor Yavuz Aba-

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir arkadaşımızın günlük fikranın okuduğu:

«Bir sıçrarsın çekirge, iki sıçrarsın, fakat üçüncüde hapı yatarsın! Onun gibi bizim açığı ve lokantacılar da bir sıçradılar: Dükkanlarında herkese istediği kadar karnesiz ekmeğe verdiler. Şimdi de gene bazı lokantacılar ikinci sıçrayışı tec-

rübe ediyor, buna da:

«Bevin paketini getirin! Şeklinde yapıyorlarsın. Oh ne âle! — Ahmed, bevin paketini getir! Der demez hatırlı müşterinin önüne gazete kağıdına sarılmış olarak gene karnesiz ekmeğe geliyoruz.»

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

kası başına gelmiş bulunuyordu.

Köşeden üç karaltı belirdi. Ortadakimin elinde küçük bir fener vardı. Herledi:

«Bu semtli misiz? Üç kişi korktular, kendilerini bir ev önüne attılar. Hamza Bey güldü:

«Korkman. Bu semtli misiz? Üç adamdan eli fenerli olanı fenerini kaldırıp delikanlımın yüzüne doğru tuttu:

«Beli sultanım. Hamza Bey: «zimmî misiz?» diyecek, soracaktır, heriflerin ferece ve şalvarlarıyla pabuçlarının renginden «âyâ» olduklarını anladi: Sarı pabuç ve siyah feraceleri vardı, başları sarıksızdı. Bir adım daha ilerledi:

«Bunda bu vakit açık meyhaneye bulunur mu? Ve var ise kandedir?»

«Sabahçı meyhaneler vardır sultanım. Kenisâyı [1] geçüp is-

[1] Kışe,

keleye sapılacak mahalde bulabilürsüz.

«Ya, iskelede sürücü beygiri dahi bulunur mu?»

Rumların üçü birden cevap verdiler:

«Yok, bu vakit bulamazsınız efendim.

«Ahsen! Rumlar fenerlerini sallaya sallıya yollarına devam ettiler, bozuk kaldırım taşları tekrar karardı.

Söyledikleri kilise, çok daha ilerideydi. Yol uzadıkça sokaklar darlaşıp daha ıssızlık ve ürküntü veren bir kuytuluga gidiyordu. Kapkara evler üç dört katlıydı. Üst katları birbirine kavuşacakmış gibi darahıyor, yıldırlar, dar ve derin çok karanlık bir uçurum «arkı» nda benek gibi görünüyordular.

Kiliseyi geçince, kaldırımlardan şarab, sirke ve anason kokusu yayıldı.

İskeleye inen ara meyhaneler kapalı ve kenepeleri çekildi. Ha-

Belediye tarafından mahkemeye verilen tüccarların suçları

Belediye tarafından yapılan kontroller neficesinde ihtikâr suçu ile bazı tüccarları mahkemeye verildiği görülmüştür.

Belediye tarafından yapılan kontroller neficesinde ihtikâr suçu ile bazı tüccarları mahkemeye verildiği görülmüştür. Belediye tarafından yapılan kontroller neficesinde ihtikâr suçu ile bazı tüccarları mahkemeye verildiği görülmüştür. Belediye tarafından yapılan kontroller neficesinde ihtikâr suçu ile bazı tüccarları mahkemeye verildiği görülmüştür.

Yağ iskelesinde Yusuf Güler ticaretihane, evvelce gönderilen yağları azamî 123 kuruşa kadar satılmakta iken marifet kaldırıldığı 10/8/942 tarihinden sonra gönderilen ve evvelki istihsalâtın aynı olan malları ortada hiçbir muhik sebep yokken 185 kuruşa çıkardığından mahkemeye verilmştir.

Hem istihsal, hem de zeytinyağ ticaretihane ile bu müessesede istihsalât, sabit fiyatın kaldırıldığı tarihe kadar en yukarı 101 kuruşa mal edilmiş göstermekte ve narâm üzerinden satış yapmakta iken aynı senenin mahsulü ve maliyetleri değışimlen yağları maliyet fiyatları 175 den ve buna mütenazir olarak satışları da 190 kuruştan yepitiği için suçlu görülmüştür.

dandan sonra Hukuk Fakültesinden Kâzım Ozaner Atatürkün gençliğe hitabesini ve Tıp Fakültesinden Avni Kefeli de millete beyannamesini okumuşlardır.

Müteakiben başta rektör Cemil Bilsel olduğu halde bütün profesör ve talebeler Sarayburnu giderek Atatürk abidesine muhteşem bir çelenk koymuşlardır.

Diğer okullarda Yüksek Mühendis, Yüksek Ticaret mektepleriyle Güzel San'atlar Akademisinde ve zehrimizin her derecedeki okullarında ihtifaller yapılarak Ebedî Şefimiz «3 yaşlarla anılmıştır.

İhten ağır batak kokusu geliyordu.

Topçularlı Hamza Bey, önünde kara gövdeli bir ağaç kararan meyhaneye kapısında durdu. Çekili demir kapı kanadları arasında ince bir şavk çizisi sararıyordu. Kulak verir vermez, öksürük sesleri işitti. Demir kapıya usulla vurup bekledi: Kapı ağır ağır aralanıyordu. Bir çift göz parladı:

«Kimi isteraiz? Hamza Bey alay etti:

«Cenabı şerifinizi ister idük. Aralıktan soran herifin bal-mumu gibi bir yüzü, tilki gözlerine benzeyen keskin bakışlı gözleri vardı. Başını birdenbire içeriye çekti:

«Ya, siz kimsiz? Sipahi beyi cevap vermedi, kapıya dayanıp zorlayınca içeriye daldı:

«İmdi kim olduğumuzu anladin mi? Herif, kenara çekilin ellerini

göbeği üzerine bağlayarak başını eğdi:

«Genç adam ilerledi. Meyhanedâr bir dehlize benziyordu: Tavandan sarkan büyük fanusun kızarıklık ışığı taş döşemelere ve dar peykelere vurmuştu. Tezgâh yakınında al cepkeni iki yenicileri vardı. Biri kara kulaklı yatağanını silâhlığından çıkarmıştı. Kucakına yatıp uzatmıştı. Ötekinin palası tahta peyke üzerinde duruyordu. Önlerindeki karınlı şarap testisi babacı seydi. Akları kızaran gözlerini çevirip davranmak istediler. Hamza Bey elini kaldırdı:

«Safanızı bozman yoldaşım. «Ağzı kara» değillik. Yeniciler gülmüşediler, birer ellerini göğüslerine bastırıp oturdular: yerden baş kestiler:

«Ey, val, laah... Canım. [Önlerindeki üç kupaları kaldırarak telarladılar] Eyvallaah...»

«...» (Arkast var)

Sabahtan Sabaha:

Olacakları sezmek için Olanlara dikkat gerek

Burhan Cahid

Norveç Alman kıt'aları tarafından işgal edilirken Fransada kıyamet kopmuştu. Bitaraf bir memleketeye yapılan bu tecavüz ne çekkin bir hareketti. Protestolar yağmur gibi yağdı. Hattâ işgale karşı durmak için Narvik'e Fransız askerleri bile çıkarıldı.

Fransa teslim olduktan sonra Japonya harekete geçti ve ilk iş olarak eli ayığı bağlanarak Fransanın Uzaksarktaki müstemlekesine el attı. Fransa buna hem mukavemet etmedi, ve Japonlar bu sayede Singapur ve Hong Kong müstahkem noktalarına yaklaştılar.

İngiltere Orta ve Uzaksarktaki üslerini korumak için Süveyş yolundan mahrum kalınca cenub Afrika yolundan beslenmeye başladı. Japonlar bu yola tükamak için Afrika şarkındaki büyük Fransız müstemlekesi olan Madagaskar adasını ele geçirmeye hazırlanıyordu. Bu yolda Japon heyeti ile Vişî Fransası arasında müzakereler bile başlamıştı. İngilizler tehlikeyi sezince Japonlardan evvel davranıp adaya asker çıkardılar. Fakat Fransızlar onlara karşı koydular. İngilizler tank, tayyare kullanarak adayı zorla işgale mecbur oldular. Şimdi Amerikan kuvvetleri Şimal Afrika Fransız topraklarını işgale başladılar. Fransa yine silâh kullandı. Daha evvel Suriyede aynı hâdiseler gelip geçmişti.

Vişî hükümeti Almanya ile imzaladığı müteahkemname şartlarına uymadığı mecburdur. İşgal edilmiş Fransada ve Belçikada kırk Alman tümeni bulundukça resmî Fransanın bu hareketi tabiidir. Yalnız Almanya harbi kazanmak için bugüne kadar Norveçte, Balkanlarda nazî serbest hareket ettirye Anglo Sakson devletleri de aynı maksadla aynı hareketleri yapmakta serbest görülmek istiza ederdi. Çünkü devletler hukuku, insanîyet hisleri, birtarafık kaideleri çetin bir ölüm, kalım davası içinde hiçbir tarafta eline pranga vuramaz. Bugüne kadar geçen hâdiseler nazî tabii görülmüşse bundan sonra olacakları da tabii görülmek icab eder. Kuvvetle desteklenmiyen haldaki İtalya yerine getirmeye imkân yoktur. Harb en kızgın, en çetin devrine girmiştir. Milli Şef Yavuz İsmet İnönü üç gününberi, dünyayı yeni bir heyecana düşüren hâdiseleri çok evvelden sezmiş olduğunu büyük tarihin nutku ile ispat etti. Bitaraf Türkiyenin bütün varlığı ile sağlam, muhkem ve tetikte duracağı zamanın gelip çattığını söyledi. Hâdiseleri dikkat ve temkin ile seyredelim. Muharibler için kuvvetten gayri saktınacak ve sayılacak istinatçı kaynağı kalmamıştır. Sağnaklar sağlı, sollu, şarşırtıcı bir yarılmıştır. Her düşünce her nazariye bizi aldatabilir.

Bizi gafil avlamıyacak ve aslı aldatılmıyacak tek tedbir şudur: — Demir gibi muhkem ve tetikte olmak!

Burhan Cahid

TEŞEKKÜR

Millî Korunma kanununa muhalefetten dolayı cumhuriyet adıyla tarafından aleyhinde takibat yapıldığı günlerde dostlarımızın gösterdiği yardım, laya ve adanetle tecrübe edilmeye beraat ettikten sonra sevinçten birer göz yaş ve gerek bizzat yazışmamıza kadar gerek izhar eden arkadaşlarımıza, dostlarımıza sonsuz minnet ve şükranlarımızı gâzetimize vasitasile arz ederim.

Abdullah Yasin

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Şimalî Afrikada çarpışma

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
Londra 10 (A.A.) — Buenos Aires radyosunun bugün bildirdiğine göre, Amiral Darlan Cezayirde Amerikan kıtalarının e-
linde esirdir.

Amerikan tebliği
Müttefiklerin Afrikadaki umumi kararları 10 (A.A.) — Fransız Fasın Atlantik sahilindeki Amerikan kuvvetleri, durmak istememiş ve biri Casablanca'nın şimalinde, diğeri cenubunda olmak üzere iki mühim şehri zaptetmişlerdir. Akdeniz bölgesinde hücum, misli görülmemiş bir süratle ilerlemektedir. Bir tabur Amerikalılara iltihak etti.

Roma radyosuna göre, bir Fransız taburu Amerikalılara iltihak etmiştir.
Bizert ve Tunus şehirlerine doğru
Londra 10 (A.A.) — Buenos Aires radyosunun bildirdiğine göre, bu sabah Amerikan kıtaları Tunusa girmişler ve şimdiye kadar yalnız hafif bir mukavemetle karşılaşmışlardır. Buenos Aires radyosunun ilâve ettiğine göre, Amerikan kıtaları Bizerte ve Tunus şehirleri istikametinde ilerlemektedirler.

Londra 10 (A.A.) — Röyter: Alman radyosunun bildirdiğine göre, Tunus beyi Amerikan kıtalarının Tunus topraklarından geçmesine müsaade etmiştir.
Cebelüttarıktaki

La Linea 10 (A.A.) — Fou-riibus uçak emisli ile altı İngiliz torpido muhribi, aralarında büyük tonajda dört gemi ile iki petrol gemisi bulunan 22 İngiliz ticaret gemisinden ibaret bir kafileye refakat etmek suretile bu sabah Cebelüttarığa girmişlerdir. Çok dikkatle bu kafileyi koruyan Amerikan bomba uçakları da Cebelüttarıktaki yere inmişlerdir. Kafile Atlantikten gelmekte idi.

Nelson zırhlısı ile bir kruvazör ve birçok torpido muhribleri

ve asker yüklü iki taşıt gemisi Cebelüttarık limanına denizle mislerdir.

Kazablanka önündeki deniz muharebesi

Londra 11 (Radyo, sabah saat 1 de) — Oranı işgal eden Amerikan kuvvetleri şimdi şehirde yerleşmiş bulunuyorlar. Kazablanka açıklarında coreyan eden deniz muharebesinde Amerikan donanması Fransız gemilerini çekilmeğe mecbur etmiştir.

Birçok Amerikan tayyareleri Kazablanka limanını şiddetle bombardıman etmiş ve buraya sığınmış olan Fransız cüzümlarından bazılarına hasara uğratmışlardır.

Kazablanka da işgal edildi

Nevyork 10 (A.A.) — Amiral Darlanın gayubeti esnasında Mareşal Petainin Fransız kara, deniz ve hava ordularının başkumandanlığını üstüne aldığını bildirmekle Vichy amiralin esirdüğünü itiraf etmiş oluyor. Diğer cihetten Vichy Amerikan tanklarının «şiddetli bir mukavemetle rağmen» Kazablanka ve Orana girdiklerini de bildirmektedir. Amerikan hareketinin ilk safhası bu suretle sona ermiş oluyor.

Jnited Pressin Londra muhabirinin bir telgrafında Amiral ile diğer Fransız generallerinin ve yüksek rütbeli subaylarının müttefik saflarına geçmeleri ihtimal dahilinde bulunduğu kaydedilmektedir.

Tunus istikametinde süratle ilerleyen Amerikan motörlü kolonlarının Bizert büyük deniz üssüne Rommelin yorgun lejyonlarından evvel varacakları tahmin edilmektedir.

İşgal edilen yerler

Vichy 10 (A.A.) — Vichy haberler ajansına göre, Fausta bulunan Port Lyautey ve Mehdia şehirleri Amerikalılar tarafından işgal edilmişti.

Fausta Mogador, Agadir, Fed-

hala ve Safiye çıkarma hareketleri devam etmiştir.

Amerikan umumi kararları

Londra 10 (A.A.) — Vichy radyosunun bildirdiğine göre, bu sabah saat 9 da Amerikan kıtaları Orana girmiş ve Amerikan umumi kararları öğleden biraz sonra bu şehirde kurmuştur.

Londra 10 (A.A.) — Vichy radyosu 3 Amerikan tayyaresinin Pazartes günü Toulon limanı üzerinden uçtuğunu bildirmektedir. Hava bataryaları ateşi karşısına tayyareler uzaklaşmışlardır.

Fransız zırhlısı yantıyor

Londra 10 (A.A.) — Fransız zırhlısı Jean-Bart Kazablanka limanında yanmaktadır.

Weygang şimalî Afrikada

Vichy 1. (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre General Weygang, Châtel-Guyon'dan Cezayireye uçakla gelmiştir. Weygangın Fransız kuvvetlerinin kumandanlığını deruhde edeceği zannedilmektedir.

Londra, 10 (A.A.) — Londradaki müttefik umumi kararlarının bir sözcüsü İngiliz kara ve hava kuvvetlerinin şimalî Fransız şimal Afrikasında faaliyette bulunduğunu söylemiştir.

Millî Şefin nutku etrafında Vişi basınının tefsirleri

Vichy 10 (A.A.) — Hususi muhabirimiz bildiriyor:

Reisicumhur İnönünün nutku bazı gazetelerde yeniden tefsirlere mevzu teşkil ediyor.

Paris Soir gazetesi, nutkun diğer gazetelerde şimdiye kadar bahsedilmiyen kısımlarını belirterek şöyle yazıyor:

Bu nutukta, sağlan ve açık bir surette beyan edilmiş olan bir prensibin gelişmekten hâli kalmıyan bir vaziyete intibak ettirilmesi endişesi görülmektedir.

Gazete diyor ki:
Reisicumhur İnönünün nazırında, bir millet, küçük dahi olsa ancak başka hiç bir kimsenin sevk ve idaresinde olmadığı takdirde hürdür.

Reisicumhur İnönü istikbal hakkında bir faraziyede bulunmaktan imtina etmiş ve bu hususta serbestliği muhafaza etmek istemiştir.

Temps gazetesi de Reisicumhur İnönünün nutkuna bir başmakale tahsis etmiştir.

Gazete şu suali sormakta, fakat cevabını vermemektedir:

Acaba bahis mevzuu olan harici siyaseti alâkadar eden bir tezahür müdür veya dahili bir mesele midir?

Şeker satışı hakkında Başvekâletin tebliği

Ankara 10 (A.A.) — Başvekâletten tebliğ edilmiştir:

1 — Aşağıdaki maddede yazılı hakiki ve hükmi şahısların 13/11/1942 Cuma günü sabahına kadar şeker satmaları veya şekerini her hangi bir surette imalâtta kullanmaları veya evvelce satmış olup da henüz teslim etmedikleri şekerleri teslim veya her hangi bir sebeble diğer bir yere nakletmeleri yasak edilmiştir.

2 — Ticaretle ilgili eden bütün hakiki ve hükmi şahıslarla ticaret maksadile nezdlerinde şeker bulunduranlar ve şekerini imal ettiği maddelerde kullanılan bitüm hakiki ve hükmi şahıslar 10/11/1942 Salı günü akşamı ticarethane, mağaza, dükkân, depo, ambar, fabrika ve imalâthanelerinde şube, komisyoncu ve acenteleri nezdinde vesair yerlerde mevcut şekerlerinin cinsleri ve miktarlarını ve buldukları yerleri gösteren beyannameleri 12/11/1942 Perşembe akşamına kadar buldukları yerin en büyük mükiye memuruna makbuz mukabilinde vereceklerdir.

3 — 10/11/1942 Salı günü akşamından evvel satılmış olup da henüz müşterilerine teslim veya gösterildikleri yerlere sevkedilmiyerek satıcı elinde kalmış olan şeker satıcı tarafından verilecek beyannameye derçolunacaktır.

4 — 10/11/1942 Salı akşamından evvel satılmış veya müşterilerine teslim edilmek üzere yola çıkarılmış yani baylin elinden çıkmış ve fakat müşteri eline varmamış olan şekerler müşteriye vardığı günü takib eden günün akşamına kadar İkinci maddede yazıldığı şekilde ayrı bir beyanname ile bildirileceklerdir.

5 — Alâide, lokum, çikolata, leblebi şeker ve sair gibi şekerden yapılmış maddelerin alım ve satımı serbest olduğu gibi bunlar beyannameye tâbi değildir.

6 — Beyannameler mündericâtı alâkalı memurlar tarafından yerinde kontrol edileceklerdir.

7 — 13/11/1942 Cuma sabahından itibaren şekerin satışı serbesttir.

Hitler Mussolini Laval Romada buluşacaklarmış

Fransız hududu 10 (A.A.) — Hitler, Mussolini ve Laval Romada buluşacaklardır.

BUGÜN MATINELERDEN İTİBAREN

SÜMER SİNEMASI

Müthiş bir adli hatanın tarihçesini muşavver

BIRAKIN YAŞAYALIM!...

Beşerî, ihtiraslar ve çok alâkalı filmi taktim ediyor. Baş Rollerde:

HENRY FONDA - MAUREN O' SULLIVAN

ve RALPH BALLAMY gibi dehakâr sanatlar vardır.

Bu hafta herkesin ağızında dolaşacak müstesna bir filmidir.

Büyük merakla beklenen dünyanın 8 inci harikası

CONARD WEIDT
SABU - YUNE DUPREZ
tarafından çevrilen

BAĞDAT HIRSIZI

Filmi bu akşam büyük gala müsamesesi olarak

İPEK ve MELEK

sinemalarında aynı zamanda gösterilecektir. Yerlerinizi evvelden temin ediniz.

Telefon: İPEK: 44289 MELEK: 40868

ŞARK' da Bu Cuma akşamı

GUY de MANPASSONT'un ölmüş eseri

FAHİŞENİN KIZI (YVETTE)

KATHE DORSCH'in kudretle canlandırılmış hissi müessir şhâk, içtimalî büyük film.

Yerlerinizi şimdiden aldınız. Tel: 41380

Edebi romanımız: 3

Dişi Arkadaş

Yazan: Cevad Fehmi

Onlar üstelik kendis'ni tanımışlardı.

Genç kadının gözleri nihayet gözlerimi buldu. Ben de ona onun bana baktığı gibi dimdik bakıyordum. Artık maskemi sıyrabilirdim. Altı aydanberi sevgiden başka bir şey görüp bilmiyen deli âşik değildim, artık, istihfaf ile, intikamımı almaya muvaffak olmuş bir insanın sevinci, gurur ve hazzı ile gülerken bakıyordum.

Bakışlarını onu şaşırıtı görünürdü. O da benim gibi mükemmel bir aktör... İşlediği cinayeti bilmiyor mu? Bunu keşfettiğimi an-

ladımı mı? Nasıl olur? Kahkah ile gülmeğe başladım.

Omuzlarını birden çöker gibi oldu. Çehresini bir perişanlık manzarası kapladı. Eğilerek divanım üzerinde duran şapkasını ve mantosunu aldı. Mantoyu yalnız bir ucundan tutmuştu. Etekleri yerde sürükleniyordu. Kapiya doğru ilerlemeye başladı. Odayı dolduran sessizlik içinde tehallükle ona yol açıyorlardı. Bir his bu halmin üzerinde sürüklenerek uzaklaşan manto eteğinin gözlerimin önünden bir daha ayrılmıyacağını bana fısıldıyordu.

Fakat hayır... O bu cezaya müstahaktı. Ben bir alçak değil, adaleti yerine getiren bir hâkimim.

— II —
ALTI AY EVVEL
Yeşilköy 2 İkincikânun 1940 Bugün hastalığım beşinci gününü... Çift taraflı zatürree... Hastalık birdenbire şiddetlendi. Zavallı karıncım. Simdi nabız 150, hararet 39.5... O kadar kesik ve o kadar süratli nefes alıyorsun

ki gözlerimi ağzından ayırıyorum. Burun incelmis, yarı açık gözler örümcekli. Belki bir saatdenberi kimıldamıyorsun. Uyuymusun, yoksa bu haleti nezi mi? Çehren yavaş yavaş gözlerimden siliniyor. Onun yerine az evvel giden doktorun başını görüyorum. Bu baş çaresizlik ve yeis içinde sağdan sola, soldan sağa sallanıyor. Tipki bir saat rakkası gibi... Ayağa fırlamak ve haykırmak istiyorum. Silkinerek tekrar seni görmeye çabalıyorum. Ağzından sızañ şey köpük mü? Hayır yarım saat önce verdiğim ilacı hâlâ yutunmuşsun. Onun parçaları...

Hele şükür, nihayet sıçrayarak yatağa doğruldum. Gözlerini alabilirdi açıp karyolanın ayak ucundaki adama bakıyorsun ve dönüp bana sormak istiyorsun. Eczacı cırağı, iki dakika evvel sana bir üvilkanfre yaptı. Simdi sırngasını kuruluyor. Gün de üç defa gelecek.

Yavaş yavaş gece başlıyor. O-

Başvekilin nutku

[Baş tarafı 1 inci sayfada]
buğday, pirinç ve yağ verilmeğe üzere alınan tedbirleri anlatmış ve zeytinyağları fiatlarındaki yükseliş hakkında şunları demiştir:

— Zeytinyağı buhranı garib olduğu kadar yersizdir. Bu memlekette ehemmiyetli bir zeytinyağı stoku olduğunu herkes biliyordu. Yaklaşan yeni mahsulün de fena olmadığı söyleniyordu. Bunlara rağmen zeytinyağı fiatları birdenbire fırladı. Bunun günahı bu işin geniş mikyasta ticaretini yapan mahdud insanlara aiddir. Bu insanlar verdikleri söze rağmen bu fenalığı yapmışlardır. Bunu herhalde unutmamağa çalışacağız.

Başvekil devletin muamele vergisi olarak alınan % 12,5 lârı aynen yağ olarak alacağını, zeytinyağı ve pamukyağı mahsulünün % 15 nin 80 kuruşa satın alınacağını, bu suretle 7-8 milyon kilo yağ temin edileceğini söylemiştir.

Şükür Saracoğlu hariçten şeker bulma imkânlarının çok zayıf olduğunu, eskisi gibi şeker satışı serbest bırakırsa ileride hastalar için dahi şeker bulamayacağını, bu muvakkat buhranı önlemek için bugünkü fiatlarla her ay nüfus başına 600 gram şeker verileceğini, gelecek sene pancar müstahsiline her 100 kiloda 1 kilo şeker verileceğini söylemiş, şeker için yakında alınacak yeni bir tedbirin ilânını ümid ettiğini ilâve etmiştir.

Saracoğlu, bütün vatandaşlara fabrika fiatları ve devlet elile kumaş vermek imkânına bulunmasına çalışıldığını söylemiş, kömür meselesinden bahisle kok kömürü üzerinde hiçbir fiat mevzu bahis olmayacağını işaret ettikten sonra yağ, şeker, buğday gibi hükümet elinde bulunan mamdelerde istikrarın temin edileceğini, ele imkân geçtikçe verilecek mal miktar ve nevinin arttırılacağını ve bu darlıktan en fazla müteessir olan 1,5-2 milyon vatandaşın ıztrabının tahfifine çalışılacağını, bunun haricindeki fiatların başıboş bırakılmayacağını söylemiştir.

Bu sözlere müteakib Başvekilimiz, hükümetin aldığı mühim bir tedbir olan varlık vergisine geçiş ve demiştir ki:

« Arkadaşlar, alelümüm eşya fiatlarının bugün delice artmasında istihsal azlığına ithalât nöksanlığının, yanlış tedbirlerin yanı sıra doymak bilmiyen ihtikârın ve hirsın da hiseleri vardır. Fakat bütün bunların başında bir vakıa vardır ki, o da tedavüldeki Türk parasının artması, «700» milyona çok yaklaşmış olmasıdır.

Bu büyük para ve büyük yarayı ihmal edemeyiz. Onun için bu para derdine, bir ilâç bulmağı vazife saydık. Tek yol tedavüle çıkan paranın bir kısmını vergi olarak geri çekmekten ibarettir. Başlıca harb yıllarında çok para kazanmış olanlardan bir defaya mahsus olmak üzere çekmeği doğru bulduk.

Uzun tetkiklerden sonra hazırlanmış olduğumuz lâyihayı Bütçe Komisyonu görüşmeğe hazırlandı.

Dipsiz kuyulara benzeyen bir loşluk... Beni içine çekerek uyuşturuyor. Neden hiç ses yok? Neden yalnız benim ağzından girip iltihablı ciğerlerime varmadan dışarı uğrayan havanın hissiyatı duyuluyor?

Tekrar daldım. Sesimi duyuyor musun? Dinle beni.

Doktor dedi ki: «Artık tıbbın yapacağı şey kalmadı. Fakat manevi kuvvetler... Onlar mucizeler yaratabilirler.»

Evet «ölmeyeceğim» demelisin. Ölmek... Ne olacağını, nereye gideceğini biliyor musun? Olacak bir şey ve gidilecek bir yer acaba var mı? Ölümle neyi hakletmek istiyorsun? Hem suçlu sen değilsin ki kendini cezalandırmak istiyorsun!

Dinle beni! Her şeyi öğrendim, her şeyi anlıyorum. Hizmetçiler anlattılar. Tesadüfi bir soğuk alma değil bu... Bir nevi iltihab. Herkes beni çok sevdiğini biliyordu.

(Arkası var)

yük Meclise takdim etmiş bulunuyoruz. Burada başlıca üç memba nazarı itibara alınmıştır:

- 1 — Tüccarlar.
- 2 — Emlâk ve akar sahipleri.
- 3 — Büyük çiftçiler.

Nevilere, sınıflara ve zümrelere ayrılmış bulunan ve verdikleri vergi ve işleri malûm olan bünisifların ellerindekinin komisyonca takdir edilen kısmını vergi olarak istemekte tereddüdü ymadık. 500 liradan aşağıya bir mükellefiyet tahmil etmediğimiz göre fakirleri bu vergiden tamamen muaf tutmaktayız. Büyük tüccarların ve bazı zümrelerin vergiden nasıl kaçtıklarını göreyerek hayret ettik. Buna tsikibalde de meydan vermiyacağız. Hanlar, hamamlar, apartmanlar... Bunların da sahibleri vergi vereceklerdir. Aldıkları kira bedeli senede 2500 lirayı tecavüz etmezse mükellefiyet yoktur. Geçiyorsa komisyonlarca tayin edilen parayı ödeyeceklerdir.

Büyük çiftçilerden kâsd, 500 liry işine helel vermeden ödeyeceklerdir. Vergiler, 6 şar kışlık, vâlinin rıyasetine, defterdar, mal müdürü, ticaret, ziraat odaları ve belediyelerden, seçilecek komisyonlar tarafından tesbit edilecektir. Bu kararlar kat'i ve nihai olacaktır.

Bu verginin tesbiti ve tahsil için zaman geniş bırakılmamıştır. Bu işin para kuvvetiyle sulistimallere yol açmasından, tezvirattan uzak tutmak içindir. Bu sebeble vergilerin tesbit ve ilânı için 15 günlük bir müdet koyduk. Bunu takib eden 15 gün içinde tahsil şart koştuk. Vermiyenler için birinci hafta yüzde bir, ikinci hafta yüzde 2 fazla ile alınacaktır. Parayı vermeyenler için tahsil emval kanununu tatbik etmeği, diğer taraftan bunları emele teşkililerine gündeliği hem işçi te mini, hem de paranın tahsilini kolaylaştırmak bakımından lüzumlu bulduk. Bu kanun ile takib ettiğimiz hedef, tedavüldeki parayı azaltmak, memleket müdafesi ihtiyacılarımızı karşılamakta bulmaktadır.

Bu kanunun tatbikinden Türk parasının kıymetlenmesi, muhtekirler üzerinde toplanan halk işbirasının silinmesi ve malların fiatlarından bir küdalı husule getirilmesi gibi tali faydalar da bekliyoruz.

Saracoğlu, Büyük Meclisin yardımcı hükümetin işini başaracağını söylemiş ve ölçsüz düşmanları yenmiş bir meslin çocukları olduğumuzu tobarüz ettirecek alışırlar arasına da nutkunu bitirmiştir.

Çörçil diyor ki:
«Gayemiz toprak kazancı değil düşmanı imha etmektir.»

Londra 10 (Radyo) — Londra belediye reisinin verdiği bir öğle yemeğinde bir nutuk söyleyen M. Çörçil bilhassa demiştir ki:

Mıstrda parlak ve kat'i bir zafer kazandıık. Rommelin kuvvetlerini tamamen ezdik. Burada, gayemiz toprak kazancı temin etmek değil, düşmanı imha etmektir.

Mısır savasında öz kan İngilizlerle İngiliz dominyon askerleri Almanlarla çarpışarak üstünlüklerini isbat ettiler. İtalyanları çöide kendi başlarına bıraktılar.

İngilterenin ne şimal Afrikada ne de dünyanın herhangi diğer hiç bir yerinde fütuhat niyeti yoktur. İngiltere, kendisine aid olanı muhafaza arzusu vardır. Ben, Britanya imparatorluğunun tasfiyesine şahid olmak için başvekil tayin olunmadım.

Reis Ruzvelt bu muazzam hareketin failidir ve ben onun faal ve hararetli muaviniyim.

İşgal altındaki Fransada tevkifler

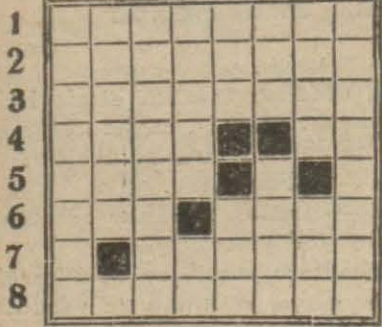
Londra 10 (A.A.) — Vichy radyosu bildiriyor:

Fransanın işgal altında bulunan kısmının başlıca şehirlerinde «Fransız imparatorluğunun parçalanması için düşmana bilfiil yardımda bulunanlar» m kütle halinde tevkif edildiğini Vichy istihbarat nazirliği ifşa etmiştir.

Bulmacamız : 24 (16)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan okuyucularımızdan 80 kişiye hoşlarına gidecek hediyeler vereceğiz.

1 2 3 4 5 6 7 8

Soldan sağa doğru:

- 1 - Afrikada bir yer (8).
- 2 - Mutad (8).
- 3 - Seçeni (8).
- 4 - İs (4), Mülkiyet eki (2).
- 5 - Muzır bir hayvan (4).
- 6 - Bir rengi (3), Gelir (4).
- 7 - Bir ibadeti ifaya davet (6).
- 8 - Soyu temiz insan (8).

Yukarıdan aşağıya doğru:

- 1 - Sigara kutusunda (8).
- 2 - Kalburdan geçirmek (6).
- 3 - Senin çamaşır yıkamakta kullandığın kabi (8).
- 4 - Beraberce (5), Bir renk (2).
- 5 - Başına o gelirse bir emir olur (3), İmay (3).
- 6 - Sert ifade eder (3), Tersî (kab) ağırlığıdır (4).
- 7 - Sahte (4), Üye (3).
- 8 - Bilgin insan (8).

RADYO

ÇARŞAMBA, 11/11/1942

7,30: Saat ayarı, 7,32: Vücudumuzu çalıştırılm, 7,40: Ajans haberleri, 7,55: Radyo salon orkestrası, 12,30: Saat ayarı, 12,33: Karışık program (Pi.), 12,45: Ajans haberleri, 13: Şarkı ve türküler, 18: Saat ayarı, 18,03: Fasıl heyeti, 18,45: Radyo dans orkestrası, 19,30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19,45: Yürüden sesler, 20,15: Radyo gazetesi, 20,45: Bir halk türküsü öğreniyoruz, 21: (Evin saati), 21,15: Balet müziği (Pi.), 21,30: Temsil - Kimçil ailesi, 21,50: R. yasekölümhur bandosu, 22,30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

Buruşukluklarımı Nasıl Giderdim.

Güzellik Müte-
f.asslarının ve
sözde "Buruşuk-
luklara karşı"
müstahzaratın
ademi muvafak-
kuyetinden sonra

EVİNDE YAPILACAK
BASİT BİR TEDAVİ
HARİKA YARATIR.

Aksamları yatmadan evvel, terkinine genç hayvanların hüceyrelere istihraç edilen Bİ-OCCEL karıştırılmış bir krem tabik ediyorum. Bu, tipki cildinizin Bİ-OCCEL'ı gibidir. Sıhriamız olan bu cevher sayesinde zarfılaşmış cildiniz beslenecek, tazelenip gençleşecek. Bu cild gıdası, bütün dünyada tanınmış bir cild müte-hassısı tarafından keşf ve hali hazırda pembe renkteki Tokalon kreminin terkinine ithal edilmiştir. Her aksam yatmadan evvel ye-gâne cild gıdası olan bu BİOCCEL'ü kremi kullanınız. Sabahları da beyaz renkteki Tokalon kreminin kullanınız. O cildi besler, açık mesajları sıklaştırır ve «Makya» için mümkün olan en mükemmel bir emsal teşkil eder. Bu iki kremi istimalinde müessir neticeler garanti-dir. Aksi halde verdiğiniz paranın iki misli tade olunur.

Dr. İbrahim Denker

Babkılı Hast. Dahiliye Müf.assası
Boyoğu AĞACAMLI, Sakızağacı, Çöp-
lüksesme sokağı No. 13. Tel: 42468.

Son Posta matbaası:

Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel

SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIĞIL

SÜMER BANK

YERLİ MALLAR PAZARLARI

Müessesesi Müdürlüğünden:
ŞEF MEKANOGRAF ARANIYOR

Muhasebe servisinde kullanılan Hollerith Muhasebe makineleri için doğun ücretle mütehasas bir şef mekanograf alınacaktır. Taliblerin, bu makinelerin muhasebeye tatbikinde bilfiil çalışmış, tecrübe ve ihlâs saahbi ve bu sfs'emi idare edebilecek kabiliyette bulunmaları ve yabancı dillerden birisine mükemmel vakıf olmaları şarttır.
Bu vaziyetleri haiz olanların 21 İkinciyeğrine kadar Katiretoğlu hanın-da Müessese Zat İşleri Şefliğine müracaatları.

Üsküdar As. Ş. Başkanlığından:

Şubemiz yedeğsubay defterinde kayıtlı bulunan emekli ve yedek subayların İkişer ku'a vesika fotoğraflarının alınmasına lüzum görülmüş olduğundan şubemize mensub emekli ve yedek subayların İkişer fotoğraflarını veya bivası-ta tez elden şubeye getirmeleri ve fotoğraflarının arkasına da kayıtlı bulun-duğu defter sıra numarası ile sınıflarının yazmaları lüzumu ilân olunur.
(1637.1235)

Türkiye KÖYLÜ ve İŞÇİ ELBİSELERİ

Toptan Satış Yeri

Müessesesi atelyelerinde UCUZ, SAGLAM, DAYANIKLI olarak köylü ve işçiler için yapılmakta olan elbise ve palto çeşidlerinin Kastamonu ve kazaları için toptan ve perakende satış yeri:

KASTAMONU

Avni Okay ve şeriki Mustafa Özış
TİCARETHANESİDİR.

RADYOLIN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

ADEMI İKTİDAR
VE BEL GEVŞEKLIĞİNE
KARŞI

HER ECZANEDE BULUNUR POSTA K. 228

REÇETE İLE SATILIR

Edebi, içtimai, coğrafi, kadın, çocuk, sinema, spor, mizah, elhasıl her sahada Almanyanın yüksek neşriyatından istifade etmek istiyen:

Sayın Halkımıza Mühim İlân

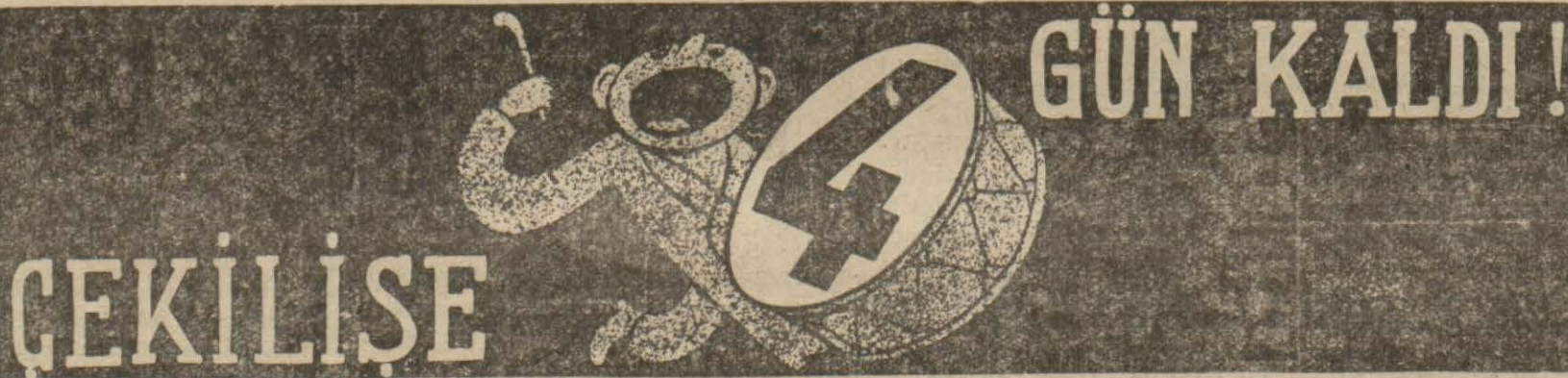
Yukarıda saydığımız neşriyatlardan başka günlük, haftalık gazeteler, resimli harb mecmuaları ve bilhassa

SIGNAL Almanca, İtalyanca, NÜSHALARI

Bütün bu gazete ve mecmuaları muntazaman takip edebilmek için ABONE olmanızı tavsiye eder-
fiz. Gerek abone olmak ve her türlü ma'umat almak için aşağıdaki adrese müracaat edilmelidir.

Türkiye Umumi Müessili: JOHANN BAYER

Eski Gümrük sokak No. 38, Galata - İstanbul Posta K. 1580.

İstanbul Sıhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Leyli Tib Talebe Yurdu talebelerinin 1438 adet yün fanilâ imali işi açık eksiltmeye konulmuştur.

- 1 - Eksiltme 23.11.1942 Pazartesi günü 14.45 de Çağaloğlunda Sıhhat ve İğdama Muavenet Müdürlüğü binasında toplanan komisyonda yapılacaktır.
- 2 - Muhammen bedel bir adet yün fanilânın imali bedeli 255 kuruştur.
- 3 - İstekliler şarınamesi çaişma günlerinde komisyonda görülebilirler.
- 4 - İstekliler 1942 yılı Ticaret Odası vesikası ile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ile bu işe yerer muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile belli günde komisyona müracaatları. (1148)

SEFALİN

NEZLE - GRİP - BAŞ - DIŞ
ve bütün ağrıları derhal keser. Her eczaneden aramızız

İstanbul İkinci İflas Memurluğundan:

Müflis Edvar ve Nobar Sinanyanın masasına aid son vaziyet iflâs idaresince alacaklılara zahat verileceğinden alacaklıların 19/11/1942 Cuma günü saat 11 de direde hazır bulunmaları idare kararile ilân olunur. (66793)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedeli (34.800) lira olan 8 adet 5 kilovattlık ve 2 adet 10 kilo-
vattlık motör-jeneratör grupu 23/12/1942 Çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında toplanan Merkez 9 uncu Komisyonda satım alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (2.610) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 za kadar adı geçen Komsyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şarınameler parasız olarak Ankara'da Maizeme dairesinden, H. Paşa'a Te-
selhim ve Sevki Şefliğinden temin olunur. (1008)

DERMOJEN

YANIK, CATLAK, EKZEMA ve
CİLD YARALARINA fevkalade iyi
gelir. Derinin tazelenmesine ve
yenilenmesine hizmet eder.
HER ECZANEDE BULUNUR.

Dr. NİHAD TOZGE

Cild-Saç Frengi
ve diğer Zührevî hastalıklar

(BİRİNCİ SINIF MUTAFASSİS)
Pazar ve Pergembeden mâda hergün
14 den 17.30 a kadar

Babkılı Vilyet sokağı İleri Hava Kurumu karşısı, 11
(Telefon: 21942)

Hergün

(Baş taraftı 2 nci sayfada)

Avrupa için bir dayanma sahası yapmak istediği cenub gölünün kapılarının birdenbire açıldığını gördük.

Alman programının komünist tehlikesini uzaklaştırarak, Avrupa nizamına sokarak gelecek günlerin getirecekleri vak'aları rahat beklemek programını tahakkuk sahasına girmekten alıkoyan iki âmilden biri şarkta Rus mukavemeti olduysa, ikinci-si de cenubda Anglo-Sakson âleminin hazırladığı sürpriz olmuştur. Artık Mihver âlemi yeni program yapmak, İngiliz âlemi de Mihverin zaman unsurunu kendi lehine kullanmasını önüne geçmek zaruretindedir. Muharebenin bir perdesi kapanmıştır, yeni bir perdesi açılmak üzere-dir, diyebiliriz.

Ekrem Uyaklıgil

Rusyada don ve kar başladı

Moskova 10 (A.A.) - Rad-
yo, Don nehrinin orta mecrası-
nın donmuş ve kar yağmağa baş-
lamış olduğunu haber vermektedir.

Sayın

Doktorların

Nazır Dikkatine:

Seneferdenberi Diyüretik kabi.
liyetlî takdir ettiğiniz

"EUPHYLLIN,"

in tablet Entrevenöz ve
İntramusküler ampullerile
Süpozitivarları gelmiştir.

Bilümun ecza depolarında
mevcuddur.

Piyasada bulunmadığı takdir-
de Türkiye umumi acentası:

F. KNECHTEL posta kutusu
139 a müracaat edilmesi
rica olunur.

Eksiltme ilânı

Bilecik Nafia Müdürlüğünden:

- 1 - Bozüyük - Karaköy - Pazarek - Bursa yolunun esaslı şose tamiri işi olup keşif bedeli 27687 lira 44 kuruş üzerinden kapalı zarf usulü ile eksiltme, ye çaişimştir.
- 2 - İhale 16.11.1942 Pazartesi günü saat 15 de Bilecik vilâyeti nafia mü-
dürlüğü odasında tezekküll edecek ihale komisyonunca yapılacaktır.
- 3 - İhale evrakı şunlardır:
A - Keşif metraji,
B - Keşif hülasası,
C - Hususi şartname,
D - Mukavele formülü,
E - Eksiltme şartnamesi,
F - Silsileli fiat cetveli,
H - Bayındırık işleri genel ve fennî şartnameleri.

Bu evrak 138 kuruş mukabilinde Bilecik nafia müdürlüğünden alınabilir.

4 - Eksiltmeye iştirak etmek için aşağıda yazılı şartları haiz olmak şarttır.
A - İhale tarihinden 3 gün evveline kadar nafia müdürlüğüne müracaat ederek bir sene zarfında en az 10 bin lira nisbetinde sosa inşaat yapmış oldu-
ğuna adir vesak ilraz ederek bu işe girebilmek için vilâyetten ehliyet vesî-
kası alınacaktır.

B - 942 yılına aid Ticaret odası vesikası.

5 - Muvakkat teminatı 2073 lira 56 kuruştur.

6 - İhaleye girmek isteyenlerin, 2490 sayılı kanunun tarifati dairesinde hazırlayacakları zarfları 2 nci maddede yazılı vakitten 1 saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır.

Postada vü'u bulacak gecikmeler kâbi edilmeyiz. (1012)

Yüksek Elektrik Mühendisi Araniyor

Konya Elektrik Şirketinin mühendisliği münhalidir. Taliblerin aşağıda yazılı evraklarla Şirket Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

- 1 - Ehliyetname sureti; 2 - Şahadetname sureti; 3 - Bouservisier sureti; 4 - Tecümehal; 5 - Askerî durum; 6 - Hususi şartlar; 7 - İsteddiği aylık ücreti.

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Âmirliğinden:

1 - Karabük devlet orman işletmesi revir âmirliğine bağlı Yenihan böl-
gesi emvalinden olup Mesajeler deposunda istifle mevcut 1330 adede muadil
316 metre mikâp 484 desimetre mikâp çam ve 1740 adede muadil 386 metre
mikâp 809 desimetre mikâp köknar tomrakları açık arttırma suretiyle satışa
çkarılmıştır.

2 - Açık arttırma 20.11.1942 tarihine rastlayan Cuma günü saat 14 de Ka-
rabük devlet orman işletmesi revir âmirliği binasında toplanacak olan komis-
yon huzurunda ierâ edilecektir.

3 - İşbu çam tomraklarının beher metre mikâbının muhammen bedeli 30
liradan ve köknar tomraklarının beher metre mikâbının muhammen bedeli 28
liradan olup teminat akçesi % 7,5 kuruş hesabile tutarı 1525 liradır.

4 - Bu işe aid açık arttırma şartnamesi Ankara'da Orman Umum Müdür-
lüğü ile Zonguldak çevirge müdürlüğünde ve Karabük revir âmirliğinde görü-
lebilir.

5 - İsteklilerin ihale gününde teminat akçeleriyle birlikte revir âmirliğine
müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (1244)